

ENDLA LOODUS- KAITSEALA

2017. aasta
külatajauuringu
tulemused

Metoodika

Külastajauuringud viiakse enamikul aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad külastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Külastajate seire loodusaladel- Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

2015. aastal korraldati külastajauuring kokku 24 RMK majandataval looduslal, Endla looduskaitsealal lükkus külastajauuring Männikjärve raba õpperaja rekonstrueerimistöode tõttu 2017. aastasse, mil koguti 121 ankeeti.

Tulemused

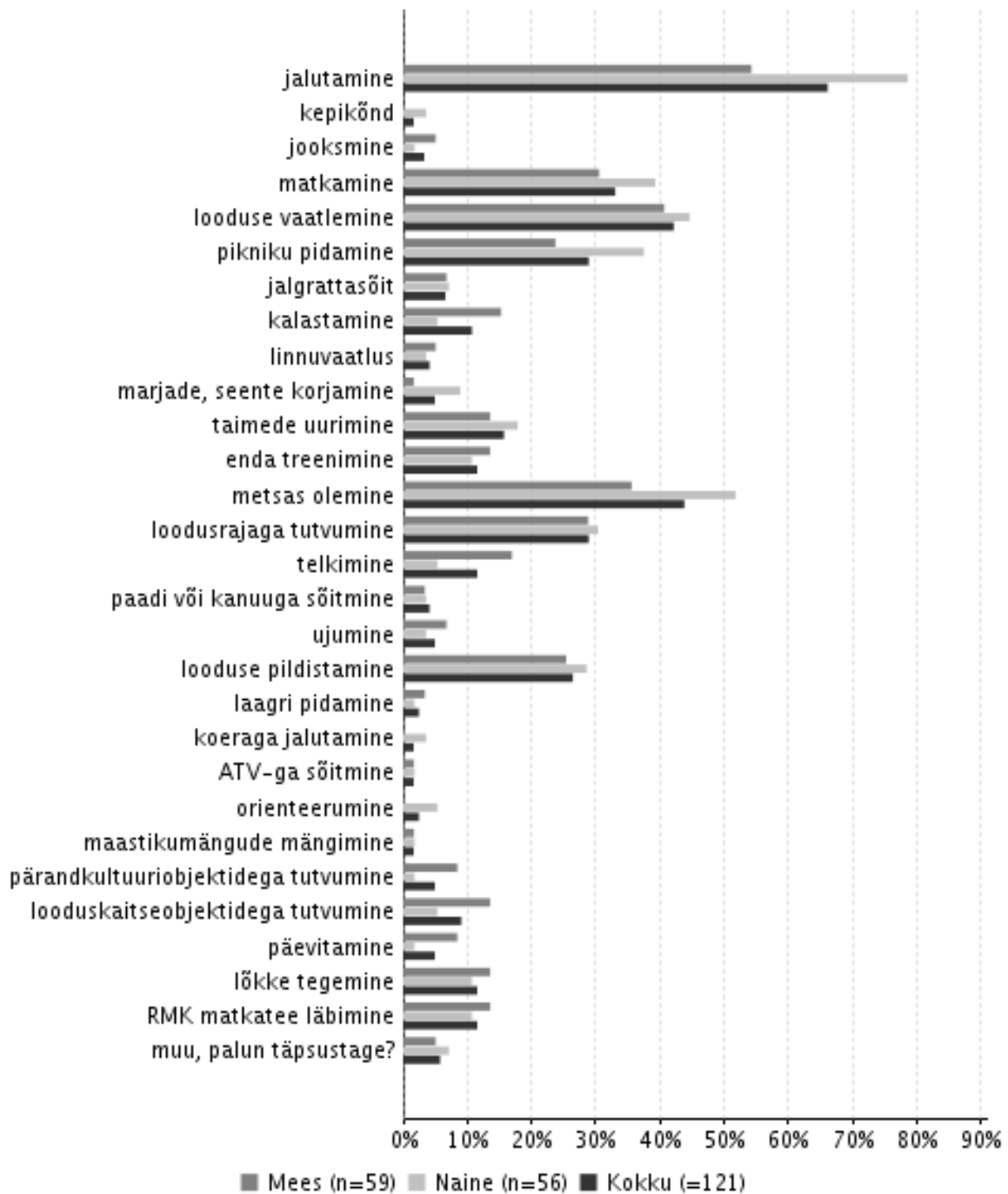
Endla looduskaitseala külastajatest on külastajauuringu andmetel 51% meessoost ja 49% naissoost. 24% kõikidest külastajates kuuluvad vanusegruppi 35-44 aastat, järgnevad 15-24 aastased (21%), 45-54 (19%), ja 25-34 aastased (17%). Kõrgharidusega inimesi oli 34%, keskhariidusega 32%, keskeriharidusega 24% ja põhiharidusega 8% vastanutest.

Kaitseala külastajatest 98% elab Eestis, järgnevad Läti, Soome ja Holland (kõik 1%). Suurim külastajatehulk elab järgmistes omavalitsustes: Jõgeva vald (18%), Tartu linn (12%), Tallinna linn (8%) ja Jõgeva linn (8%), millele järgnevad teised omavalitsused. Kaitseala külastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (64%) ja üksinda liikudes (30%). Igas teises seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest (53%) ja sõpradest (35%) (Tabel 1). Endla looduskaitseala oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 75%-le vastanutest.

Tabel 1. Seltskonna koosseis.

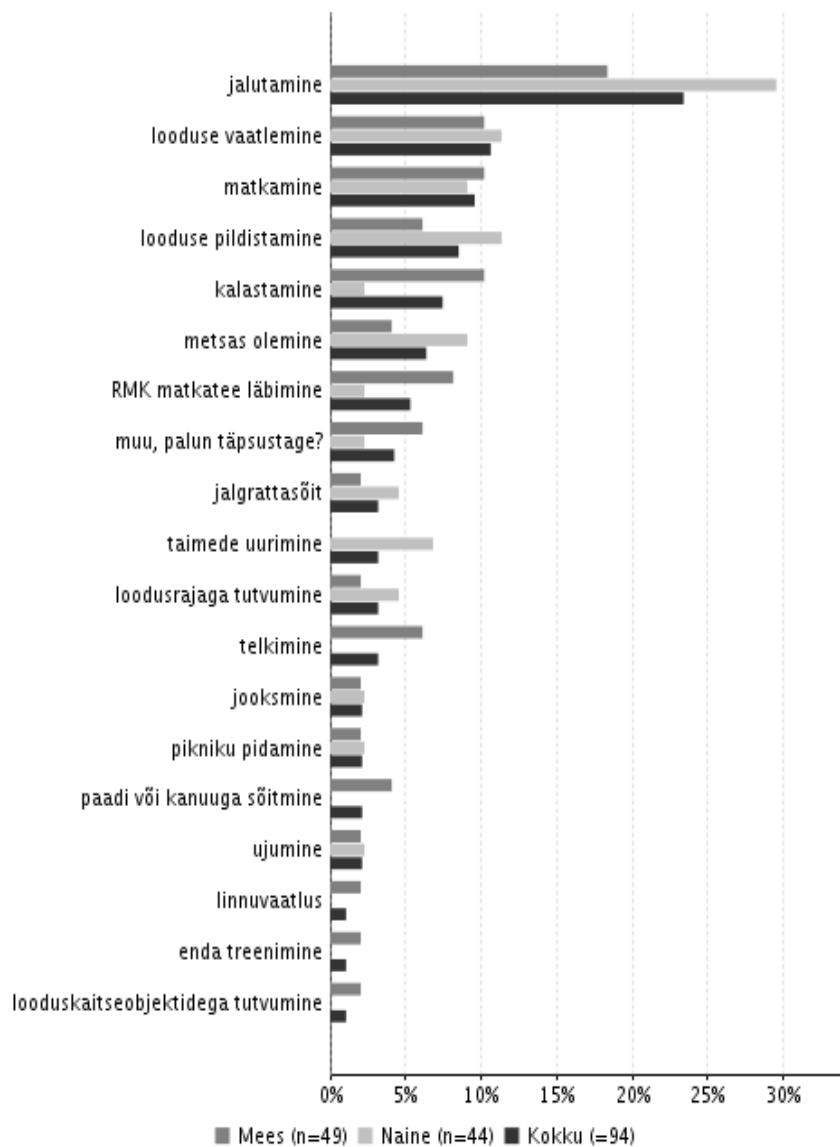
Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	45	53
teised sugulased	5	6
sõbrad	30	35
klass (Laste/õpilasgrupp)	4	5
organiseeritud tegevusi pakkuva ettevõtte kliendid (Turismigrupp)	1	1
Kokku	85	100

Peamised tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, metsas olemine, looduse vaatlemine, järgnesid matkamine, pikniku pidamine, loodusrajaga tutvumine ja looduse pildistamine (Joonis 1). RMK matkatee läbimist nimetas tegevuste hulgas 14 inimest, mis on 12% vastanutest.

Joonis 1. Peamised tegevused, kus vastanud osalesid või kavatsesid osaleda selle külastuse ajal

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad jalutamist, looduse vaatlemist, matkamist, looduse pildistamist ja kalastamist (Joonis 2).

Joonis 2. Kõige olulisem tegevus, kus vastanud osalesid või kavatsesid osaleda selle külastuse ajal.

Endla looduskaitseala tähtsamad loodushoiuobjektid olid Männikjärve raba õpperada (36% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Völingi allika matkarada (33%), Sopa allika õpperada (28%), Männikjärve matkarada (25%), Purskava allika lõkkekoht (25%) ja Endla järve matkarada (23%). Keskmiselt külastati külastuse jooksul 2,65 objekti.

Endla looduskaitseala külastusest 40% tehakse suvel (juuni-august), 23% sügisel (september-november), 23% kevadel (aprill-mai) ja 13% talvel (detsember-märts).

Päevaseid külastajaid oli 87% kõigist külastajatest ja nad viibisid kaitsealal keskmiselt 3 tundi. Ööbijaid oli 13% ja nad viibisid kaitsealal keskmiselt 1,5 ööpäeva (mediaan 1 ööpäev). Peamiselt kasutati ööbimiseks telkimisalasid ja

lõkkekohti, aga ka metsamaja. Esimest korda Endla looduskaitsealal viibijaid oli 45% külastajatest. Alale saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (77% vastanutest), 11% saabus alale jalgrattaga. Külastajatest 45% oli saanud infot tuttavatelt, sõpradelt või sugulastelt, 40% RMK kodulehelt, 40%-le oli koht varasemast tuttav.

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsesid teha kaitsealal ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 53% kaitsealal käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 36,11 eurot külastuskorra kohta (mediaan 19,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustest ja bensiinjaamadest.

Külastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid looduse tunnetamine, ilusad maastikud, meelerahu, mürast ja saastest eemal viibimine, stressi maandamine, viibimine koos oma seltskonnaga, omaette olemine ja tutvumine alaga.

Üldiselt hinnati kaitseala teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid kaitseala külastajad infostendide, parkimiskohtade, tuletegemiskohtade, vaatetornide ja radade kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid külastajad ettevõtjate pakutavatele teenustele, kirjalikule infomaterjalile ja erivajadustega inimestega arvestamisele.

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 97% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid külastajad ettevõtjate pakutavate teenuste hulgale.

Endla looduskaitseala külastus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas. Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt, majandustegevus looduses häiris 4% vastajatest.

89% külastajatest tundsid, et tänu Endla looduskaitseala seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes füüsiline heaolu.

Endla looduskaitseala võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,51 (üleriigiline loodusalade külastajarahuloluindeks oli 4,40).